

Uchwała Nr IX/53/2015
Rady Powiatu w Kolbuszowej
z dnia 18 sierpnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2015 – 2017.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013r. poz. 595 z późn. zm.), oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332)

Rada Powiatu w Kolbuszowej
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 w brzmieniu, jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kolbuszowej i Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

Mieczysław Burek

Powiatowy Program Rozwoju

Pieczy Zastępczej

na lata 2015 - 2017

Kolbuszowa 2015r.

Spis treści

I. Wstęp	2
II. Charakterystyka i analiza dotychczasowego rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim w latach 2011 - 2014.....	3
III. Analiza sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego.	10
IV. Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie wspierania rodziny.....	14
V. Analiza SWOT	15
VI. Cele i zadania programu:	16
VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015 - 2017.....	19
VIII. Źródła finansowania Programu	20
IX. Beneficjenci Programu.....	20
X. Realizatorzy programu.....	20
XI. Ewaluacja i monitoring programu.....	21

I. Wstęp

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa ten obowiązek, jak również organizowanie dla dzieci całkowicie pozbawionych wsparcia ze strony rodziny naturalnej rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej.

Podstawą opracowania niniejszego Programu jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332). Zgodnie z w/w ustawą zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu kolbuszowskiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodzinami biologicznymi.

W związku z upływającym okresem obowiązywania poprzedniego Programu, należało opracować nowy dokument, który na bazie dotychczasowych doświadczeń uwzględnia m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń przewidzianych ustawą, promowanie idei pieczy zastępczej i pozyskiwanie nowych jej form, wsparcie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej itp.

Przedstawiony program służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, jak również do pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej. 19 września 2014r. weszła w życie nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, uwzględniająca zmiany, które mają poprawić funkcjonowanie rozwiązań systemowych oraz przyczynić się do lepszego jakościowo wsparcia rodzin i poprawy opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

Powiatowy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej 2015 - 2017 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2015r., poz. 332),
- 2) Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U z 2013r., poz. 595),
- 3) Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r., poz. 788 z późn. zm.)
- 4) Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).

Dokument został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - organizatora pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim i jest zgodny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009 – 2017:

Grupa 2 - Rozwój zastępczych form opieki nad dzieckiem,

Grupa 3 - Pomoc w integracji ze środowiskiem pełnoletnim wychowankom instytucjonalnych i rodzinnych form opieki zastępczej.

II. Charakterystyka i analiza dotychczasowego rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim w latach 2011 - 2014.

2.1. Analiza rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);

niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka)

zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2) rodzinny dom dziecka.

3) rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej jako organizator pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim realizowało następujące zadania:

- 1) podejmowanie działań zmierzających do wytypowania rodzin bądź osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 2) przyjmowanie wniosków małżeństw lub osób o ustanowienie ich rodziną zastępczą,
- 3) badanie warunków umożliwiających kwalifikowanie tych rodzin lub osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 4) wydawanie decyzji administracyjnych o przyznaniu pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w nich umieszczonych,
- 5) zawieranie umów z rodzinami zastępczymi w sprawie pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego,
- 6) prowadzenie rejestru rodzin zastępczych,
- 7) okresowe wizytowanie rodzin zastępczych celem badania stopnia wywiązywania się tych rodzin z pełnionej funkcji,
- 8) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych.

Rodzaje rodzin zastępczych, jakie funkcjonowały do tej pory na terenie powiatu kolbuszowskiego:

Rodziny zastępcze	2012r.	2013r.	2014r.
spokrewnione	17	19	18
niezawodowe	9	8	9
zawodowe	2	2	2
Razem	28	29	29

Rodziny zastępcze	2012r.	2013r.	2014r.
wszystkie rodziny zastępcze w naszym powiecie	28	29	29
w tym rodz. zastępcze w naszym powiecie, które miały pod opieką dzieci spoza powiatu	6	6	8

Rodziny zastępcze, które miały pod opieką dzieci z terenu powiatu kolbuszowskiego:

Rodziny zastępcze	2012r.	2013r.	2014r.
rodz. zastępcze w naszym powiecie	22	23	21
rodz. zastępcze w innych powiatach	7	7	7
Razem	29	30	28

Wśród rodzin zastępczych finansowanych przez powiat kolbuszowski przeważająca większość zamieszkuje na terenie naszego powiatu.

Dzieci z powiatu kolbuszowskiego przebywające w rodzinach zastępczych	2012r.	2013r.	2014r.
na terenie powiatu	30	31	34
poza terenem powiatu	8	10	10
Razem	38	41	44

Nadal widoczne jest pozytywne zjawisko poszukiwania rodzin zastępczych raczej w naszym powiecie – większość dzieci z powiatu kolbuszowskiego umieszczana jest w naszych rodzinach.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego na dzień 31.12.2014r. funkcjonują:

Rodzaje rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci.
spokrewnione	15	21
niezawodowe	7	9
zawodowe	2	5
Razem	24	35

Struktura rodzin zastępczych ze względu na wiek dziecka

wiek dziecka \ rodziny	1-3	4-6	7-13	14-17	pow. 18
spokrewnione	-	2	5	8	6
niezawodowe	-	-	4	4	1
zawodowe	-	-	2	2	1
Razem	-	2	11	14	8

W rodzinach zastępczych na terenie powiatu najwięcej jest umieszczonej młodzieży w wieku 14-17 lat oraz dzieci w młodszym wieku szkolnym pomiędzy 7 a 13 lat.

W większości są to rodziny mieszkające na wsi. Źródłem utrzymania rodzin zastępczych są emerytury i renty. Są to przeważnie rodziny spokrewnione, a więc najczęściej dziadkowie, dlatego wiek tych rodziców zastępczych najczęściej waha się między 46 – 60 rokiem życia. Nie jest to zjawisko pozytywne, tym bardziej, że większość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych jest obecnie w wieku między 7 a 17 lat. Taka różnica wieku powoduje, że najczęściej w późniejszym okresie, w wieku adolescencji wychowankowie nie mają właściwego kontaktu ze swoimi opiekunami. Bywa to częstą przyczyną kłopotów wychowawczych i problemów w rodzinie.

2.2. Analiza instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Dzieci z powiatu kolbuszowskiego przebywające w placówkach	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
na terenie powiatu	4	4	4	6
poza terenem powiatu	5	4	3	2
Razem	9	8	7	8

W ostatnich czterech latach wyraźnie zauważalny jest spadek liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza terenem powiatu, na rzecz instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza „Nasz Dom” w Widelce, prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archaniola w Widelce. Placówka posiada 12 miejsc i spełnia wszystkie określone ustawą standardy. Placówka jest przeznaczona tylko dla dziewcząt.

Dzieci z powiatu kolbuszowskiego przebywające w pieczy zastępczej	2011r.		2012r.		2013r.		2014r.	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
w rodzinach zastępczych	42	82	38	83	41	85	44	86
w placówkach	9	18	8	17	7	15	7	14
Razem	51	100	46	100	48	100	51	100

W chwili obecnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu kolbuszowskiego przebywają 3 dziewczęta z naszego powiatu, a poza terenem powiatu w dwóch placówkach przebywa 2 dzieci (2 chłopców).

Ponadto w ośrodkach szkolno – wychowawczych na podstawie postanowienia Sądu przebywa w sumie 2 wychowanków z terenu naszego powiatu.

Wyraźnie zaznacza się także tendencja spadkowa, jeśli chodzi o procent dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej, w stosunku do pieczy rodzinnej. W chwili obecnej w placówkach przebywa około 14% wszystkich dzieci z powiatu kolbuszowskiego umieszczonych w pieczy zastępczej i jest to spadek w stosunku do roku 2011 o ok. 4%. Jest to zamierzone działanie i kontynuacja kierunku obranego w poprzednim programie.

2.3. Analiza sytuacji usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
z rodzin zastępczych	21	22	20	21
z placówek	5	5	6	5
Razem	26	27	26	26

Większość usamodzielnianych wychowanków pieczy na terenie powiatu była umieszczona w rodzinnej pieczy zastępczej.

stan na koniec 2014r.

Poziom wykształcenia usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej	z rodzin zastępczych		z placówek		Razem	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wyższe	9	43,85	-	0	9	34,61
policealne	6	28,57	-	0	6	23,08
średnie	6	28,57	2	40,00	8	30,77
zasadnicze zawodowe	-	0	3	60,00	3	11,54
Razem	21	100	5	100	26	100

Analizując powyższą tabelę znaleziono zależność pomiędzy wykształceniem usamodzielnionego wychowanka, a rodzajem pieczy, który opuszczał. Znacznie lepiej wykształceni są wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej.

2.4. Wnioski z analizy pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim w latach 2011 - 2014:

1. W latach 2012 – 2014 liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych spadła.
2. Z ogólnej liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej 86% stanowią dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych a 14% w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przy czym zauważa się tendencję spadkową na niekorzyść placówek, z 18% na 14% wszystkich umieszczonych dzieci.
3. W latach 2012 – 2014 liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych wykazywała niewielkie wahania.
4. Większość rodzin zastępczych na terenie powiatu, to rodziny spokrewnione, a wiek rodziców zastępczych najczęściej waha się między 46 – 60 rokiem życia.
5. Większość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (prawie 72%) jest obecnie w wieku pomiędzy 7 a 17 lat.
6. W latach 2011 – 2014 nastąpił spadek liczby dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych o kolejne 4%.
7. W latach 2011 – 2014 liczba usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej utrzymywała się mniej więcej na tym samym poziomie.
8. Niewielka liczba rodzin zastępczych zawodowych na terenie powiatu.
9. Brak interwencyjnej formy pieczy zastępczej na terenie powiatu kolbuszowskiego.
10. Na 21 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej aż 15 podejmuje dalszą naukę po ukończeniu szkoły średniej (tj. ponad 72%), w tym 9 (tj. prawie 44%) na studiach wyższych.
11. Gorszy poziom wykształcenia wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

12. Brak mieszkań chronionych oraz perspektyw pracy dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej na terenie powiatu.
13. W latach 2012 – 2014 stworzono system pozyskiwania i szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych.

Analizując powyższe wnioski zauważamy tendencję spadkową w ilości funkcjonujących rodzin zastępczych na rzecz usamodzielnianych wychowanków, co jest spowodowane usamodzielnianiem się dzieci w nich przebywających. Widoczna jest także tendencja odchodzenia od umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na rzecz rodzin zastępczych – jest to zgodne z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednak podstawowym problemem powiatu kolbuszowskiego jest niewielka liczba zawodowych rodzin zastępczych oraz całkowity brak interwencyjnej formy pieczy zastępczej.

III. Analiza sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego.

3.1 Analiza sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego, przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Liczba rodzin przejawiających problemy opiekuńczo – wychowawcze, objętych pomocą ops i liczba dzieci w tych rodzinach - dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu:

gmina	dane za 2013r.		dane za 2014r.	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
Kolbuszowa	111	262	100	223
Cmolas	7	13	6	11
Dzikowiec	14	19	16	22
Majdan Królewski	35	92	38	89
Niwiska	120	264	82	176
Raniżów	6	14	9	22
razem	293	664	251	543

Liczba dzieci w rodzinach przejawiających problemy opiekuńczo – wychowawcze, objętych pomocą ops, z podziałem na wiek - dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu:

gmina	dane za 2013r.		dane za 2014r.	
	wiek do 10 r. ż.	powyżej 10 r. ż.	wiek do 10 r. ż.	powyżej 10 r. ż.
Kolbuszowa	115	147	102	121
Cmolas	5	8	5	6
Dzikowiec	4	15	14	8
Majdan Królewski	35	57	38	51
Niwiska	76	188	52	124
Raniżów	9	5	9	13
razem	244	420	220	323

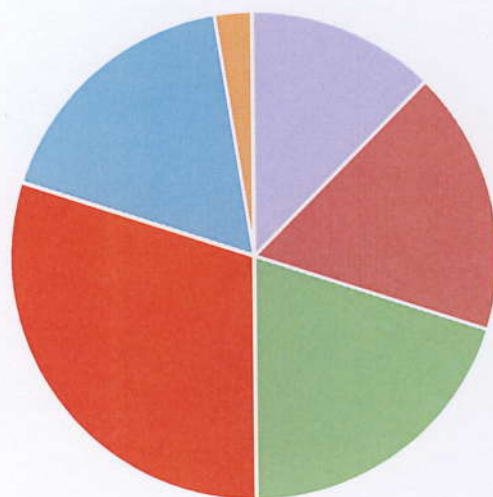
Liczba rodzin z poszczególnych gmin powiatu kolbuszowskiego objętych asystenturą rodziny - dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu:

gmina	dane za 2013r.		dane za 2014r.	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
Kolbuszowa	16	49	15	47
Cmolas	0	0	0	0
Dzikowiec	8	15	8	16
Majdan Królewski	7	32	6	30
Niwiska	12	23	6	15
Raniżów	0	0	5	13
razem	43	119	40	121

Gmina	Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej z poszczególnych gmin powiatu w latach 2011 – 2014.
Kolbuszowa	5
Cmolas	7
Raniżów	8
Majdan Królewski	12
Niwiska	7
Dzikowiec	1
Razem	40

Wbrew pozorom największa liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, nie pochodzi z największej gminy powiatu – Kolbuszowej, ale z drugiej, porównywalnej pod względem liczby ludności z Majdanu Królewskiego, trzeci pod względem liczby umieszczonych dzieci jest niewielki Raniżów. Ponieważ nie znaleziono zależności pomiędzy liczbą ludności i wielkością gminy a liczbą dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z poszczególnych gmin, taki stan rzeczy może świadczyć o sprawności i organizacji systemu opieki nad rodziną w poszczególnych gminach powiatu.

dzieci umieszczone w pieczy zastępczej
z poszczególnych gmin powiatu w ostatnich dwóch
latach

■ Kolbuszowa ■ Cmolas ■ Ranizów ■ Majdan Kr. ■ Niwiska ■ Dzikowiec

Liczba rodzin z poszczególnych gmin powiatu kolbuszowskiego wymagających objęcia asystenturą rodziny - dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu:

gmina	liczba rodzin dane na koniec 2014r.
Kolbuszowa	5
Cmolas	0
Dzikowiec	5
Majdan Królewski	5
Niwiska	6
Ranizów	6
razem	27

Liczba wniosków z poszczególnych gmin powiatu kolbuszowskiego skierowanych do Sądu w sprawach opiekuńczo – wychowawczych - dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu:

gmina	liczba wniosków dane na koniec 2013r.	liczba wniosków dane na koniec 2014r.
Kolbuszowa	8	10
Cmolas	0	1
Dzikowiec	1	1
Majdan Królewski	7	9
Niwiska	0	1
Ranizów	2	2
razem	18	24

Działania Sądu Rejonowego w Kolbuszowej:

	2013r.	2014r.	I kwartał 2015r.
działania Sądu:			
Liczba prowadzonych postępowań w zakresie ograniczenia bądź pozbawienia władzy rodzicielskiej	46	73	20
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim	70	84	74

gmina	liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej dane za 2013 i 2014r.
Kolbuszowa	0
Cmolas	0
Dzikowiec	0
Majdan Królewski	2
Niwiska	2
Raniżów	5
razem	9

3.2 Wnioski z analizy sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego, przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

1. W roku 2013 ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu obejmowały opieką 293 rodziny przejawiające trudności opiekuńczo – wychowawcze, w których wychowywało się 664 dzieci. Spośród tych dzieci około 63% stanowiły dzieci powyżej 10 r. ż., a ponad 36% dzieci młodsze.
2. W roku 2014 ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu obejmowały opieką 251 rodzin przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze, w których wychowywało się 543 dzieci. Spośród tych dzieci 59,5% to dzieci powyżej 10 r. ż., a 40,5% to dzieci młodsze.
3. Pomimo tak dużych potrzeb w 2013r. objęto pomocą asystenta tylko 43 rodziny, w których wychowywało się 119 dzieci – stanowi to niespełna 15% wszystkich rodzin przejawiających problemy opiekuńczo – wychowawcze.
4. w 2014r. objęto pomocą asystenta tylko 40 rodziny, w których wychowywało się 121 dzieci – stanowi to niewiele ponad 19% wszystkich rodzin przejawiających problemy opiekuńczo – wychowawcze.
5. Nie wszystkie gminy obejmują pomocą asystenta rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
6. Na koniec 2014r. wg danych z poszczególnych gmin, objęcia asystenturą wymagały jeszcze 27 rodzin.
7. Liczba wniosków skierowanych do Sądu w sprawach opiekuńczo – wychowawczych z poszczególnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, w latach 2013 i 2014 wynosiła w sumie 42.

8. Sąd rejonowy w Kolbuszowej w latach 2013 i 2014 prowadził w sumie 119 postępowań w sprawach o ograniczenie bądź pozbawienie władzy rodzicielskiej.
9. W latach 2013 – 2014 w pieczy zastępczej umieszczonych zostało w sumie 9 dzieci z terenu powiatu kolbuszowskiego.

IV. Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie wspierania rodziny.

Nazwa Placówki – Organ Prowadzący	Rodzaj prowadzonej działalności
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej	Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej w formach instytucjonalnych wsparcia dziennego i opiece rodzinnej. Pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna. Programy dla rodziców „Szkoła dla Rodziców”. Szkolenie rodzin zastępczych już istniejących oraz pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych – Program „Rodzina”. Realizacja zadań zawartych w ustawie.
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom” w Widelce	Jest to całodobowa placówka socjalizacyjna przeznaczona dla dziewcząt. Zapewnia wychowankom właściwe warunki powrotu do równowagi po przebytych doświadczeniach, a w szczególności właściwą, specjalistyczną pomoc lekarską i psychologiczną, w tym terapię. – liczba miejsc 12
Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kolbuszowej	Pełni funkcję ponadgminnej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu dziennego tzw. pomoc w nauce, zajęcia rekreacyjne, dożywianie - liczba miejsc 35
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Niwiskich (hostel) administrowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Niwiskich zapewnia schronienie dla osób z terenu powiatu kolbuszowskiego znajdujących się w sytuacjach kryzysowych czasowo uniemożliwiających pobyt w środowisku zamieszkania (środowisku rodzinnym), a w szczególności: - osobom doznającym przemocy fizycznej, psychicznej, wykorzystywanym seksualnie w rodzinie i poza nią, - osobom przeżywającym gwałtowną, niekorzystną zmianę w życiu, osobom i rodziną dotkniętym zdarzeniami losowymi. Rodzinom i osoba przebywającym w OIK świadczona jest pomoc specjalistycznych usług zwłaszcza psychologicznych i prawnych - liczba miejsc 10
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kolbuszowej	Sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą w wieku od 0-19 roku życia Ma pod opieką 93 placówki oświatowe; przedszkola, szkoły, świetlice itp. (w tym szkoła podstawowa specjalna i gimnazjum). Poradnia udziela pomocy dzieciom (od urodzenia) i młodzieży (do ukończenia edukacji) oraz ich rodzicom, opiekunom, nauczycielom i wychowawcom.

<p>Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień działającej przy Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej <i>ESS - Med.</i></p>	<p>Poradnia zatrudnia trzech specjalistów terapii uzależnień (psycholog, pedagog, psychiatra) i jednego instruktora terapii uzależnień. W ramach Poradni odbywają się wizyty indywidualne oraz terapia grupowa, która jest podstawową formą leczenia odwykowego. Poradnia zatrudnia psychologa dziecięcego.</p>
<p>Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Majdanie Królewskim, Cmolasie, Dzikowcu, Raniżowie, Niwiskach, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej</p>	<p>- pomoc pieniężna w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności, rzeczowa w formie zakupu opału, dożywianie w szkołach, świadczenia opiekuńcze, oraz z funduszu alimentacyjnego, pomoc materialna dla uczniów, stypendia, zasiłki szkolne, organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym - przy każdym z ośrodków powołane zostały Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ponadto przy Urzędach Gminy działają Gminne komisje do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz udzielane są porady prawne i obywatelskie w ramach projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego NIL. Każda Gmina realizuje Projekt systemowy „Czas na aktywność współfinansowany z EFS aktywizujący klientów pomocy społecznej (głównie bezrobotnych) W gminie Cmolas przy Domach Strażaka funkcjonują świetlice dla młodzieży, która spędza wolny czas grając w tenisa stołowego lub bilard.</p>

V. Analiza SWOT

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> -funkcjonowanie dwóch zawodowych rodzin zastępczych na terenie powiatu; -funkcjonowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej, która posiada wymagane standardy w zakresie opieki; -prowadzenie szkoleń doskonalących rodziny zastępcze; -wykwalifikowana i doświadczona kadra PCPR w Kolbuszowej; -dostęp do pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych; -dobra współpraca pomiędzy instytucjami; -udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej; -duża motywacja do dalszego kształcenia u wychowanków pieczy rodzinnej; -system szkoleń kandydatów na rodziców zastępczych; -system prawny. 	<ul style="list-style-type: none"> -mała liczba osób chętnych do tworzenia nowych rodzin zastępczych; -brak propozycji pracy dla usamodzielnianych wychowanków; -brak mieszkań chronionych oraz mieszkań socjalnych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy; -brak świadomości społecznej o potrzebach w zakresie pieczy zastępczej; -słaba efektywność pracy z rodziną biologiczną; -brak specjalistów i pracowników do pracy z rodziną; -zwiększająca się liczba dzieci narażonych na umieszczenie w pieczy zastępczej ; -mała liczba placówek wsparcia dziennego; -niechęć osób do korzystania z poradnictwa Specjalistycznego; -brak wolontariuszy.

Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> -możliwość pozyskiwania kandydatów w zakresie pieczy zastępczej; -pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; -sprawny system w zakresie pieczy zastępczej; -zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej -prowadzenie akcji promocyjnej na rzecz rodzicielstwa zastępczego; -utworzenie większej liczby zawodowych rodzin zastępczych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego; -zmiana mentalności rodzin; -wsparcie rodzin naturalnych w kierunku powrotu dziecka do rodziny; -szkolenia i warsztaty dla rodzin biologicznych „Szkoła dla Rodziców”; -dostęp do funduszy Unii Europejskiej; -usprawnienie przepływu informacji w zakresie potrzeb społeczności lokalnej; - funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego. 	<ul style="list-style-type: none"> -niewystarczające środki finansowe na rozwój pieczy zastępczej; -brak chętnych rodzin do sprawowania funkcji rodziny zastępczej; -wypalenie rodzin zastępczych; -roszczeniowa postawa rodzin zastępczych; -brak chęci współpracy między instytucjami; -brak zaufania do instytucji pomocy społecznej; -wyłącznie ekonomiczna motywacja w podejmowaniu roli rodziny zastępczej; -duża odległość PCPR od miejsc zamieszkania rodzin zastępczych; -współfinansowanie opieki nad dzieckiem i rodziną przez gminy i inne powiaty; -luki w przepływie informacji w zakresie potrzeb i możliwości ich zabezpieczenia; -zła sytuacja demograficzna oraz brak spójnej polityki ludnościowej; -długa procedura; - mała liczba placówek wsparcia dziennego (np. prowadzonych w formie opiekuńczej tj. koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze.

VI. Cele i zadania programu:

Cel Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015– 2017:

Za generalny cel (misję) Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 uznaje się:

„Dalsze tworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy”

Cele szczegółowe:

Cel 1. Kontynuacja tworzenia kompleksowego systemu pozyskiwania, diagnozowania oraz szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych.

Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii promującej pozytywny obraz rodzicielstwa zastępczego.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej	praca ciągła	środki własne powiatu, środki pozyskane z projektów

Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej wraz z partnerami	praca ciągła	środki własne, środki projektowe MPiPS, środki unijne.
Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowe	praca ciągła	środki własne
Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowe	co najmniej raz w roku	środki własne, środki projektowe MPiPS, środki unijne.

Cel 2: Wspieranie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, aby mogły pełnić właściwie funkcje opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci

Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Źródła finansowania
Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym, w szczególności poprzez zatrudnienie odpowiedniej liczby koordynatorów pieczy zastępczej, oraz w ramach grup wsparcia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	praca ciągła	środki własne, środki rządowe, pozyskane na podstawie art. 187 ust.1 pkt 2 ustawy.
Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	nie mniej niż raz w roku	środki własne, środki projektowe, w tym środki unijne.
Prowadzenie poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego i prawnego) oraz terapii rodzinnej dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy współpracy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz Poradni Zdrowia Psychicznego.	lata 2015 – 2017 praca ciągła	środki własne, środki projektowe, w tym środki unijne.
Zapewnienie środków na funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej, w tym na wynagrodzenia dla rodzin zawodowych oraz na zadania fakultatywne.	Powiat Kolbuszowski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	lata 2015 – 2017	środki własne, środki rządowe, pozyskane na podstawie art. 187 ust.1 pkt 2 ustawy.
Utworzenie zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, w celu zabezpieczenia interwencyjnej formy pieczy zastępczej w powiecie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	lata 2015 – 2017	środki własne, środki projektowe, w tym środki unijne.

Cel 3: Zapewnienie wsparcia i pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Źródła finansowania
Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, w tym pomocy psychologicznej i poradnictwa prawnego.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z opiekunami usamodzielnienia	praca ciągła	środki własne, środki projektowe, w tym unijne.
Zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	praca ciągła	środki własne powiatu
Motywowanie wychowanków instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej do podejmowania nauki i stałego poszerzania swojej wiedzy i kompetencji zawodowych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy współpracy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej	praca ciągła	środki własne powiatu
Utworzenie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy z terenu powiatu.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	lata 2015 – 2017	środki własne, środki projektowe, w tym środki unijne.

Cel 4: Zapewnienie profesjonalnego wsparcia i pomocy dla systemu pieczy zastępczej w powiecie poprzez dbałość o profesjonalną i wykwalifikowaną kadre.

Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Źródła finansowania
Zapewnienie szkoleń i ciągłego podnoszenia kompetencji kadry pomocy społecznej pracującej na rzecz pieczy zastępczej w powiecie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	praca ciągła	środki własne, środki projektowe, w tym unijne.
Zapobieganie negatywnym skutkom pracy w systemie pomocy społecznej, zwłaszcza wypaleniu zawodowemu, poprzez budowanie systemu wsparcia dla pracowników pieczy zastępczej.	Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,	praca ciągła	środki własne powiatu, środki pozyskane w ramach projektów.

VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015 - 2017

7.1 Aktualnie funkcjonujące w powiecie rodziny zastępcze.

Na podstawie nowo obowiązujących przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012r. mogą funkcjonować następujące rodzaje rodzin zastępczych:

- 1) **spokrewnione** – rodzinę zastępczą mogą tworzyć tylko najbliżsi członkowie rodziny tj. rodzeństwo lub dziadkowie;
- 2) **niezawodowe** – opiekę mogą sprawować osoby prawnie obce dla dziecka, odpowiednio przeszkolone. W takiej rodzinie można umieścić w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci.
- 3) **zawodowe** (w tym o charakterze pogotowia opiekuńczego) – profesjonalnie wyszkolone rodziny, które za swoją pracę otrzymują wynagrodzenie.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonują:

Rodzaje rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci.
spokrewnione	15	21
niezawodowe	7	9
zawodowe	2	5
Razem	24	35

Obecnie na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonują w sumie 24 rodziny zastępcze, w których jest umieszczonych 35 dzieci (w tym 15 rodzin spokrewnionych, 7 niezawodowych i 2 zawodowe. Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w tych rodzinach ulega ciągłym niewielkim zmianom.

7.2 Aktualne potrzeby w zakresie tworzenia nowych rodzin zastępczych.

Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej wg. danych uzyskanych z poszczególnych gmin:

gmina	liczba dzieci
Kolbuszowa	23
Cmolas	0
Dzikowiec	0
Majdan Królewski	1
Niwiska	0
Raniżów	0
razem	24

Liczba oczekujących rodzin zastępczych – 2

Liczba miejsc w tych rodzinach – 3

7.3 Limit rodzin zawodowych w latach 2015 -2017:

Limit rodzin zawodowych określony został na podstawie danych uzyskanych z gmin powiatu kolbuszowskiego i przedstawionych w punkcie 7.2 oraz rozeznania potrzeb i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i przedstawia się następująco:

- 1) rok 2015 – 2 rodziny zastępcze zawodowe,
- 2) rok 2016 - 3 rodziny zastępcze zawodowe (w tym 1 w charakterze pogotowia),
- 3) rok 2017 - 3 rodziny zastępcze zawodowe (w tym 1 w charakterze pogotowia).

VIII. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 są środki finansowe:

- 1) z budżetu Powiatu Kolbuszowskiego;
- 2) z budżetu państwa;
- 3) z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.8 ustawy,
- 4) z budżetów samorządów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust.4 ustawy,
- 5) z Unii Europejskiej,
- 6) z odpłatności rodziców biologicznych,

IX. Beneficjenci Programu.

- 1) Dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
- 2) Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
- 3) Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 4) Osoby usamodzielniane;
- 5) Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz rodziny zastępczej niezawodowej;
- 6) Rodziny przejawiające problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz zagrożone przemocą.
- 7) Rodziny pomocowe sprawujący czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców;
- 8) Kierownictwo i wychowawcy placówki.

X. Realizatorzy programu.

Głównym realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej przy współpracy:

- 1) Rodzin zastępczych;
- 2) Rodzin pomocowych;
- 3) Placówek opiekuńczo- wychowawczych;

- 4) Opiekunów usamodzielnienia;
- 5) Policji;
- 6) Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej;
- 7) Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
- 8) Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego oraz kuratorów;
- 9) Organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych.

XI. Ewaluacja i monitoring programu.

Ewaluacja to proces systematycznego gromadzenia informacji na temat działania, właściwości i rezultatów programów, personelu oraz produktów, które są wykorzystywane przez specjalistów do redukcji niepewności wokół programu i poprawienia jego efektywności, a także służą podejmowaniu decyzji z uwagi na to, co owe programy, personel lub produkty robią oraz czego dotyczą. Podstawą gromadzenia danych dotyczących wdrażania Programu, wywołanych skutków, zamierzonych celów, oczekiwanych rezultatów, będą wypowiedzi/opinie beneficjentów i realizatorów Programu, ocena sytuacji dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, indywidualne programy usamodzielnienia, decyzje administracyjne wydane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przez monitoring rozumie się proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej. Program jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009–2017.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu w Kolbuszowej i Zarządowi Powiatu w Kolbuszowej w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej

opracowanie:

Katarzyna Chudzik